

Portál amatérských spolupracovníků a evidence samostatných nálezů Archeologické mapy České republiky (AMČR-PAS): první analýza shromážděných dat

Olga Lečbychová – Petr Pajdla – David Novák – Róbert Antal – Balázs Komoróczy – Tomáš Chlup – Jan Mařík
Archeologický ústav AV ČR, Brno / Archeologický ústav AV ČR, Praha

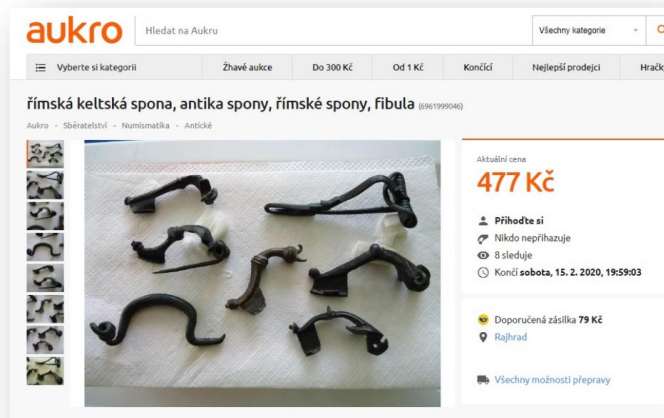
Archeologie – věc veřejná

Formování detektoringu od 90. let 20. stol. po současnost: **velmi kontroverzní téma až po současné možnosti fungování v rámci občanské vědy.**

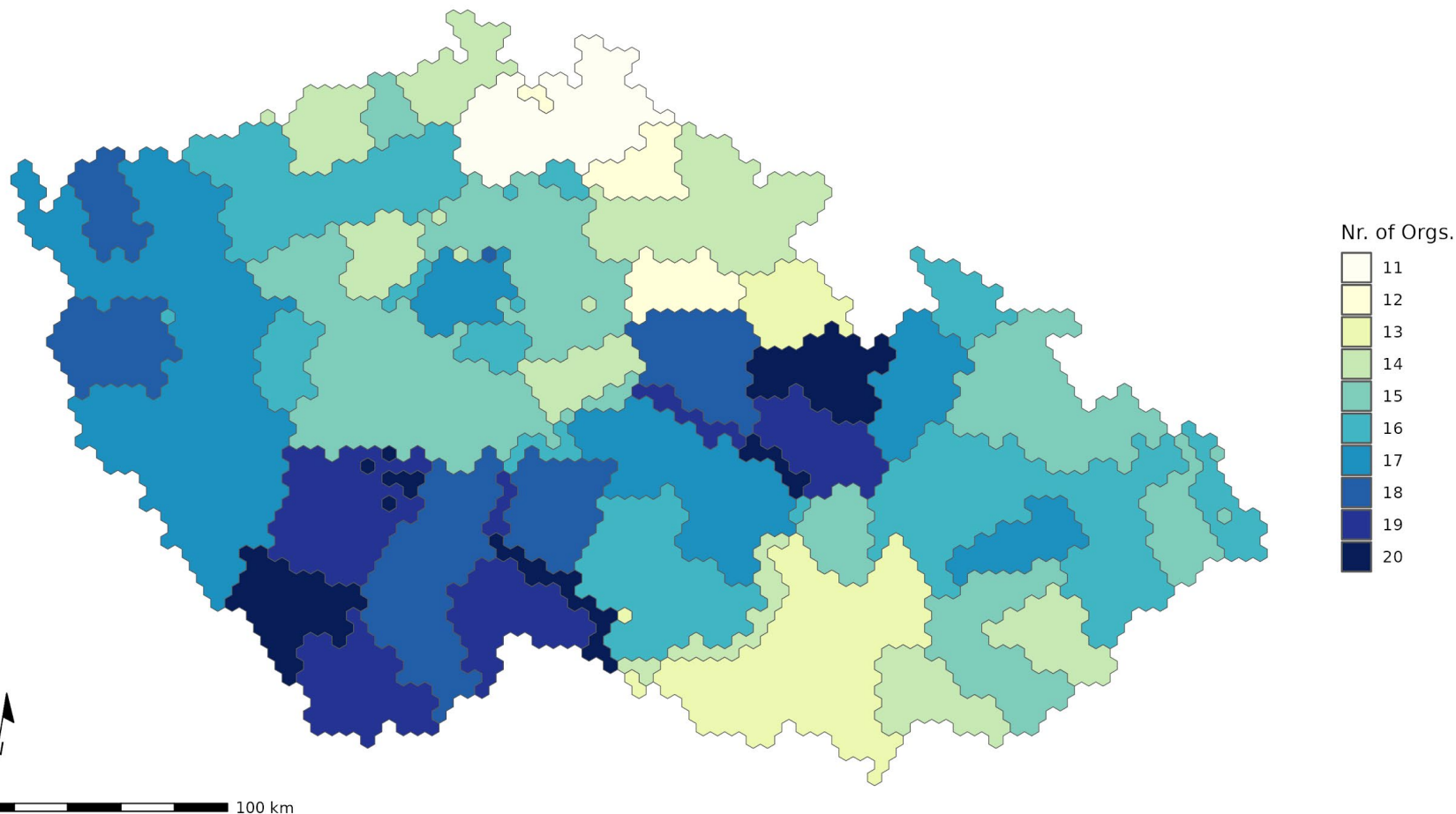
Obrovské úniky archeologických nálezů a dat: vytváření regionálně omezených platforem pro spolupráci s cílem snížit ztráty archeologických dat a hledání způsobů, jak spolupráci řešit...

Počet aktivních detektorářů **15-30 000.**

Nálezy, které se v rámci této aktivity objeví se podle odhadů pohybují v **desítkách až statisících** ročně.

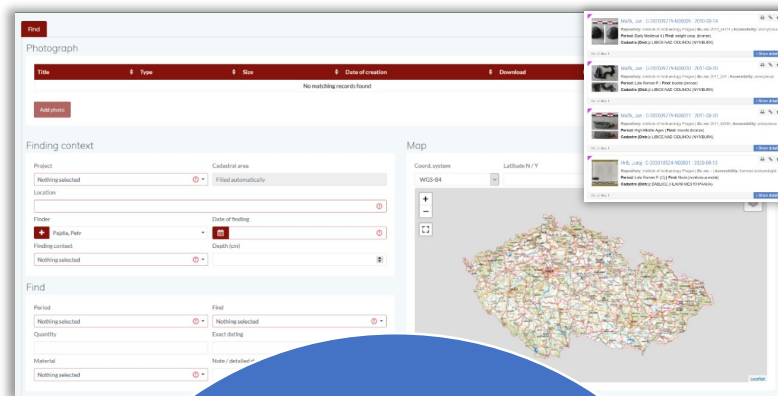
Archeologie – veřejná a legální

Mapa České republiky s počtem archeologických organizací s licencií na daném území v šestiúhelníkové síti. Ze 100 organizací je 8 s licencií pro celé území ČR. Odhadovaný počet aktivních archeoložek a archeologů v České republice se pohybuje kolem 500 osob. Aktuální přehled OAO viz **Mapa archeologických organizací <https://oao.aiscr.cz/>**

Portál amatérských spolupracovníků a evidence samostatných nálezů (AMČR-PAS)

Dlouhodobé úsilí
Archeologických ústavů AV ČR v
Praze a Brně za účelem kultivace
a právní formalizace amatérské
archeologické spolupráce.

Systematické shromažďování,
evidence a zpřístupňování
výsledků terénních
archeologických výzkumů
prostřednictvím archivů
archeologických ústavů a
infrastruktury AIS CR.

Vývoj nástroje, který
by poskytl formální
rámec pro tento typ
spolupráce a
systematicky
zaznamenával její
výsledky.

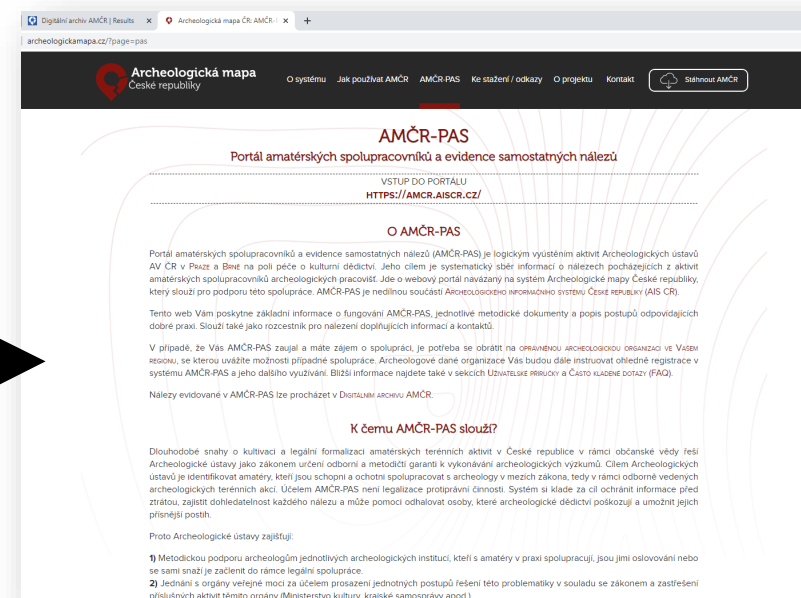

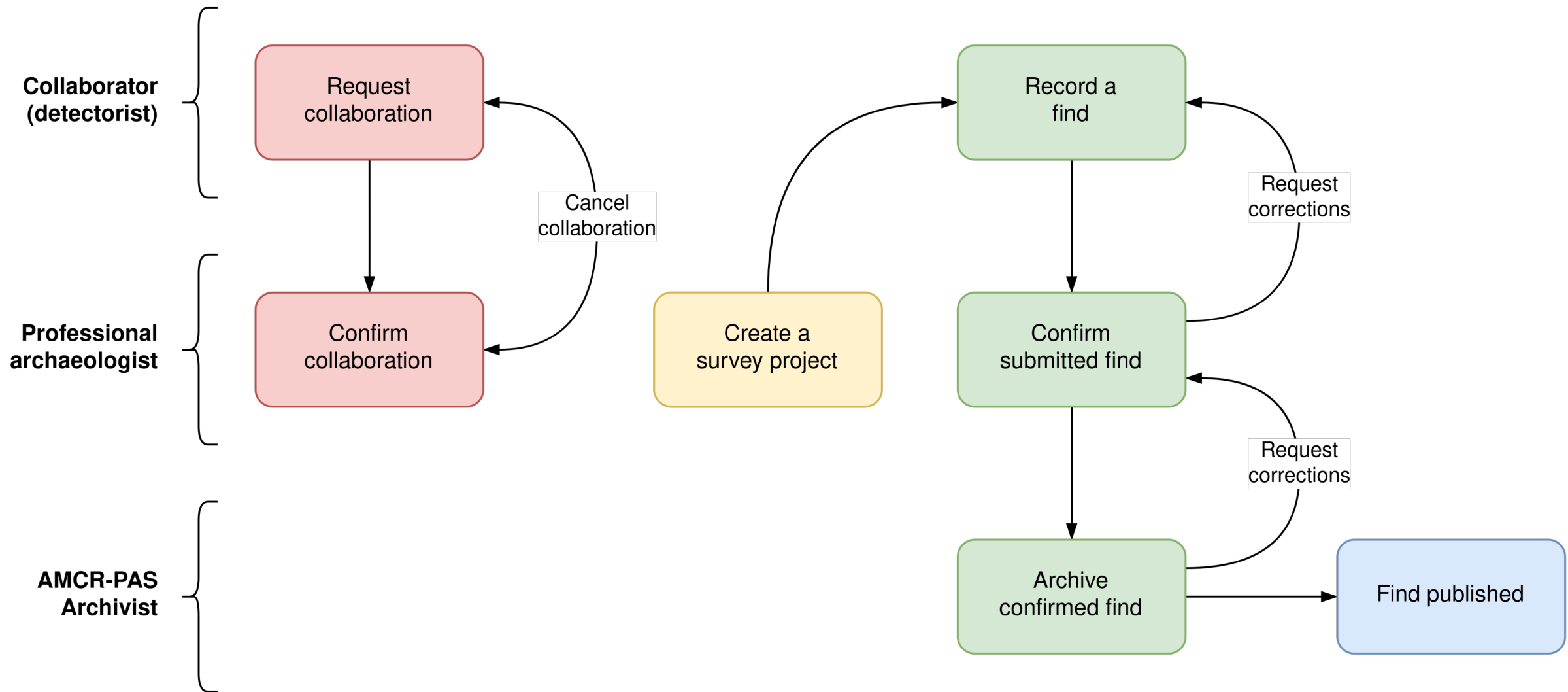
**Archeologický
informační systém**
České republiky

+ 2021 Portál amatérských spolupracovníků a evidence samostatných nálezů (AMČR-PAS)

<p>Digitální archiv AMČR</p> <p>Digitální archiv je webová aplikace určená k prohlížení veškerých dat uložených v AMČR. Nahrazuje předchozí aplikace digitálních archivů ARÚP a ARÚB a plně zpřístupňuje informace shromažďované a ukládané pomocí systému AMČR a jeho dílčích modulů.</p> <p>WEB</p>	<p>Archeologický atlas České republiky</p> <p>Archeologický atlas ve virtuálním prostředí a populární formou prezentuje nemovité archeologické památky v krajině. Jde o doprovodnou službu k souvisejícím tištěným publikacím, jejichž obsah dále rozšiřuje a dlouhodobě obohacuje.</p> <p>WEB</p>	<p>Praha archeologická (MADB)</p> <p>Praha archeologická je portál, který si klade za cíl zpřístupnit archeologické prameny týkající se Hlavního města Prahy oborníkům i široké veřejnosti. Prostřednictvím portálu je možné navštívit Prahu pod Prahou a kráčet po stopách pražské minulosti.</p> <p>WEB</p>	<p>THANADOS (MEDCEM)</p> <p>Služba se zabývá sběrem a prezentací dat o pohřebištích. Všechny zveřejněné informace lze prozkoumat prostřednictvím digitálního katalogu a v interaktivní mapě. Vizualizace, grafy i plány jsou vytvářeny dynamicky na základě skutečných archeologických dat.</p> <p>WEB</p>	<p>Tezaurus archeologické terminologie (TEATER)</p> <p>TEATER zpřístupňuje archeologickou terminologii formou interaktivního rozhraní, s důrazem na využití v knihovnictví. Sestává z předmětových hesel národních autorit, doplněných o další odborné termíny a popisy.</p> <p>WEB</p>
<p>Archeologická mapa České republiky (AMČR)</p> <p>AMČR sjednocuje archeologické informační systémy v ČR a poskytuje nástroje pro evidenci terénních aktivit. Shromažďuje metadata o výsledcích výzkumů, slouží jako repozitář dokumentace a poskytuje data pro další služby AIS ČR.</p> <p>WEB</p>	<p>AMČR-PAS</p> <p>Portál amatérských spolupracovníků a evidence samostatných nálezů je modul AMČR zajišťující dostupnost informací o samostatných nálezech učiněných při povrchovém či málo destruktivním průzkumu. Tvoří zájemní pro efektivní kooperaci mezi odbornou veřejností a amatérskými spolupracovníky.</p> <p>WEB</p>	<p>Mapa archeologických organizací</p> <p>V České republice existuje více oprávněných provádět archeologické terénní výzkumy podle zákona o státní památkové péči. Tato webová aplikace přináší jejich přehled, a to včetně prostorového vymezení jejich působnosti.</p> <p>WEB</p>	<p>Archeologie online</p> <p>Portál prezentuje digitální informační zdroje svázané s poznáváním minulosti české. Cílem portálu je nabídnout uživatelům rozcestník s mnohdy těžko dostupnými údaji, které mu umožní zorientovat se v existujících infrastrukturách, evidenčních systémech, nástrojích a portálech.</p> <p>WEB</p>	<p>AMČR API</p> <p>API nabízí službu Data Provider, která poskytuje metadataové záznamy z protokolu OpenArchives Initiative Protocol for Metadata Harvesting (OAI-PMH). Implementace OAI-PMH podporuje reprezentaci v nativním AMČR XML, CIDOC-CRM a Dublin Core.</p> <p>WEB</p>

AMČR PAS: workflow

Nález

Fotografie

Název	Typ	Velikost	Datum vytvoření	Stáhnout	Smazat
Nenalezena žádná vyhovující položka					

Přidat fotografii

Uložit změny
Odeslat
Potvrdit

Nálezové okolnosti

Projekt: Katastrální území:

Lokalizace:

Nálezce: Datum nálezů:

Nálezové okolnosti: Hloubka (cm):

Nález

Období: Nález:

Počet: Přesná data:

Materiál: Poznámka / bližší popis:

Uložení

Předáno organizaci: Evidenční číslo:

Nález předán: Přístupnost:

Zpět Smazat Vrátit Výpis Archivovat

Mapa

Souř. systém: Šířka (N / Y): Délka (E / X): Poloha:

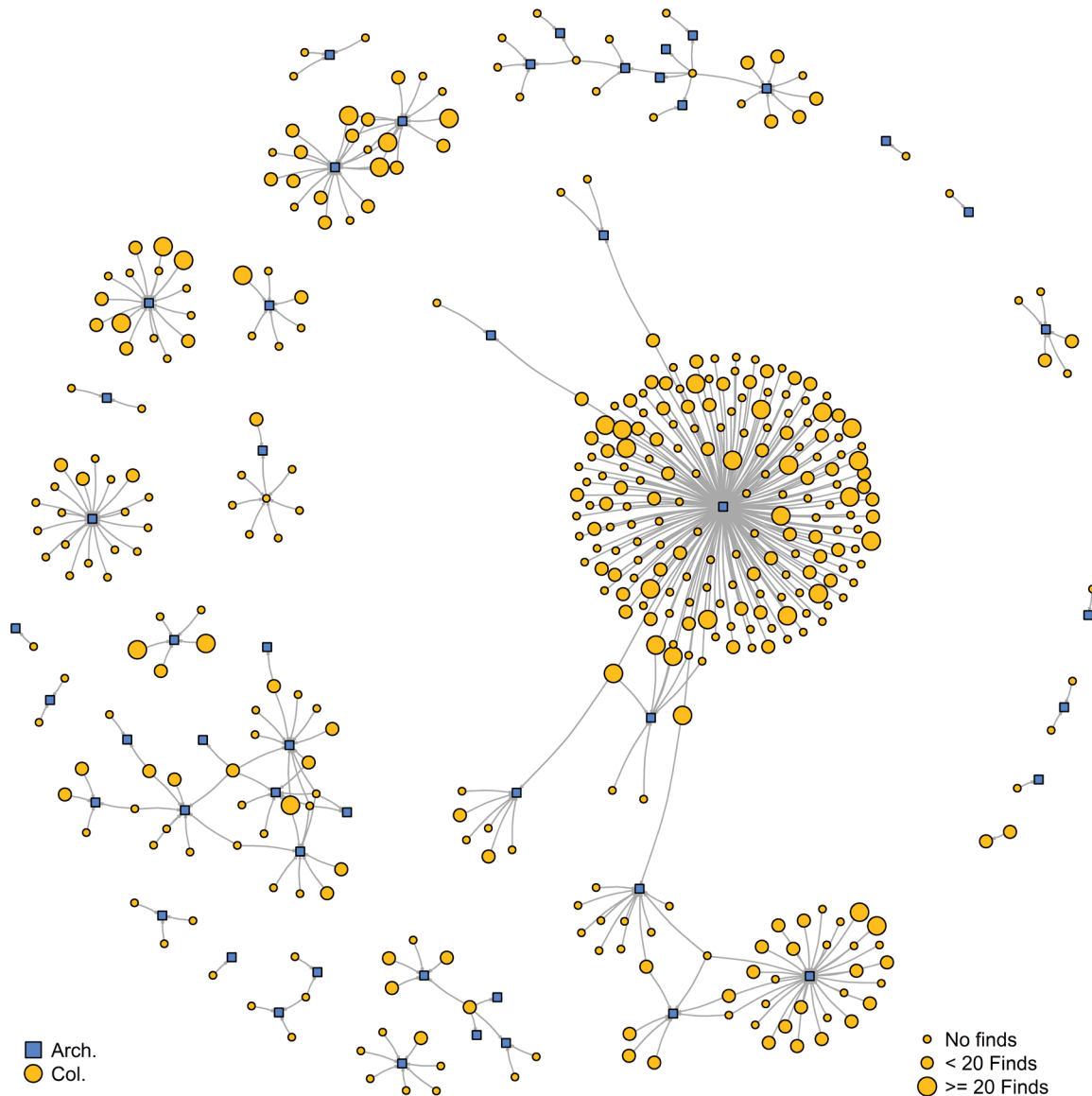
Mapa zobrazuje území České republiky s mapou a měřítkem (50 km / 30 mi). Mapu lze zoomovat pomocí tlačítek + a - a zobrazit ji v plné obrazovce pomocí tlačítka [Full Screen].

- Nálezy evidovány ve webové aplikaci.

- + Responsivní design, smartphone GPS geolokace.

- Nutnost internetového připojení.

Sít spoluprací

- **388** aktivních (mají spolupráci potvrzenou archeologem/podzim 2022 jich bylo 263),
- **159** s alespoň jedním zapsaným nálezem (86 na podzim 2022),
- **52** aktivních archeologů/žek (43 na podzim 2022),
- **30** archeologů má spolupracovníka s alespoň jedním nálezem

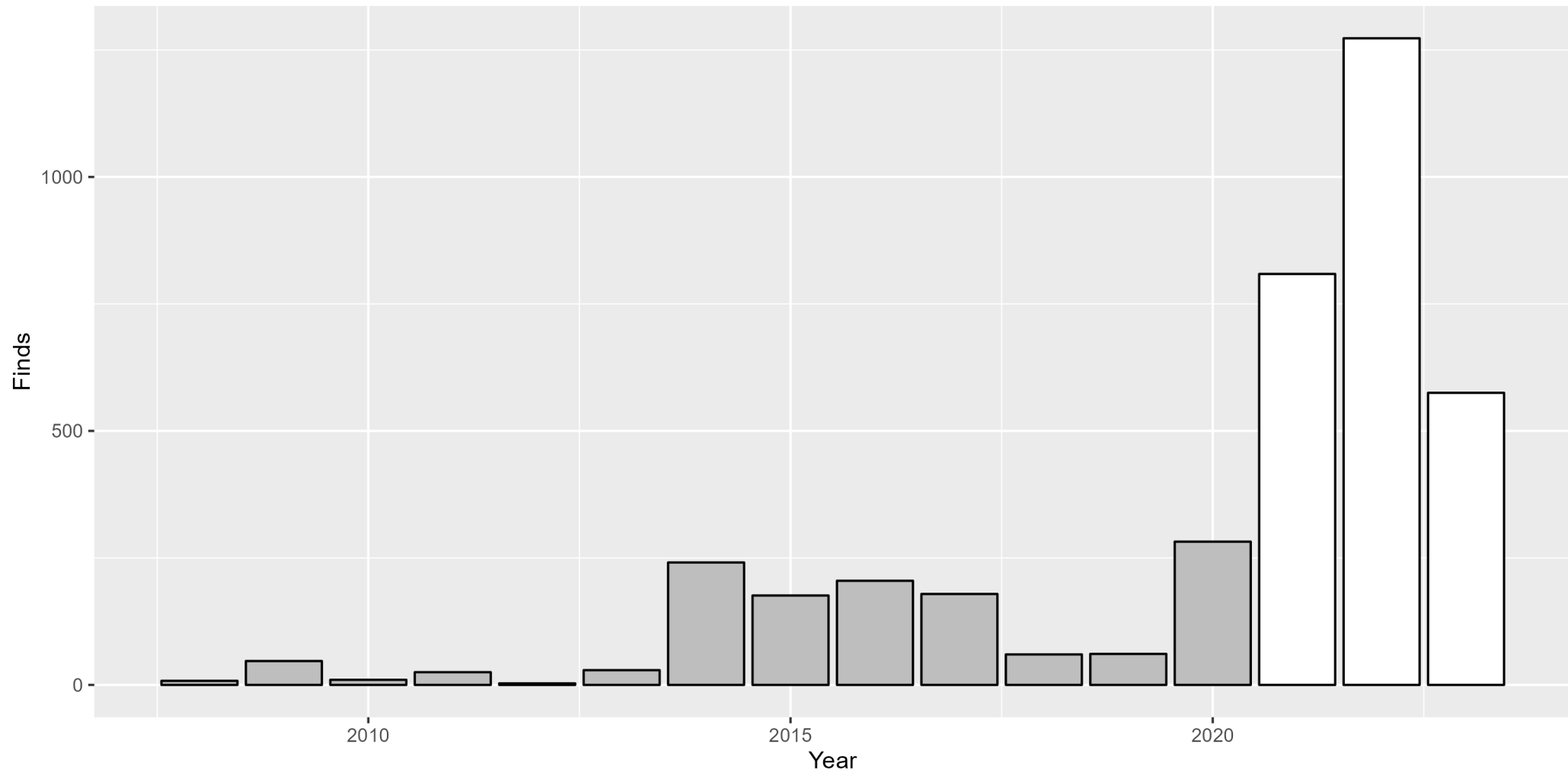
Sít spoluprací:

Modré čtverečky – archaeologové/žky; žluté tečky – amatérští spolupracovníci.

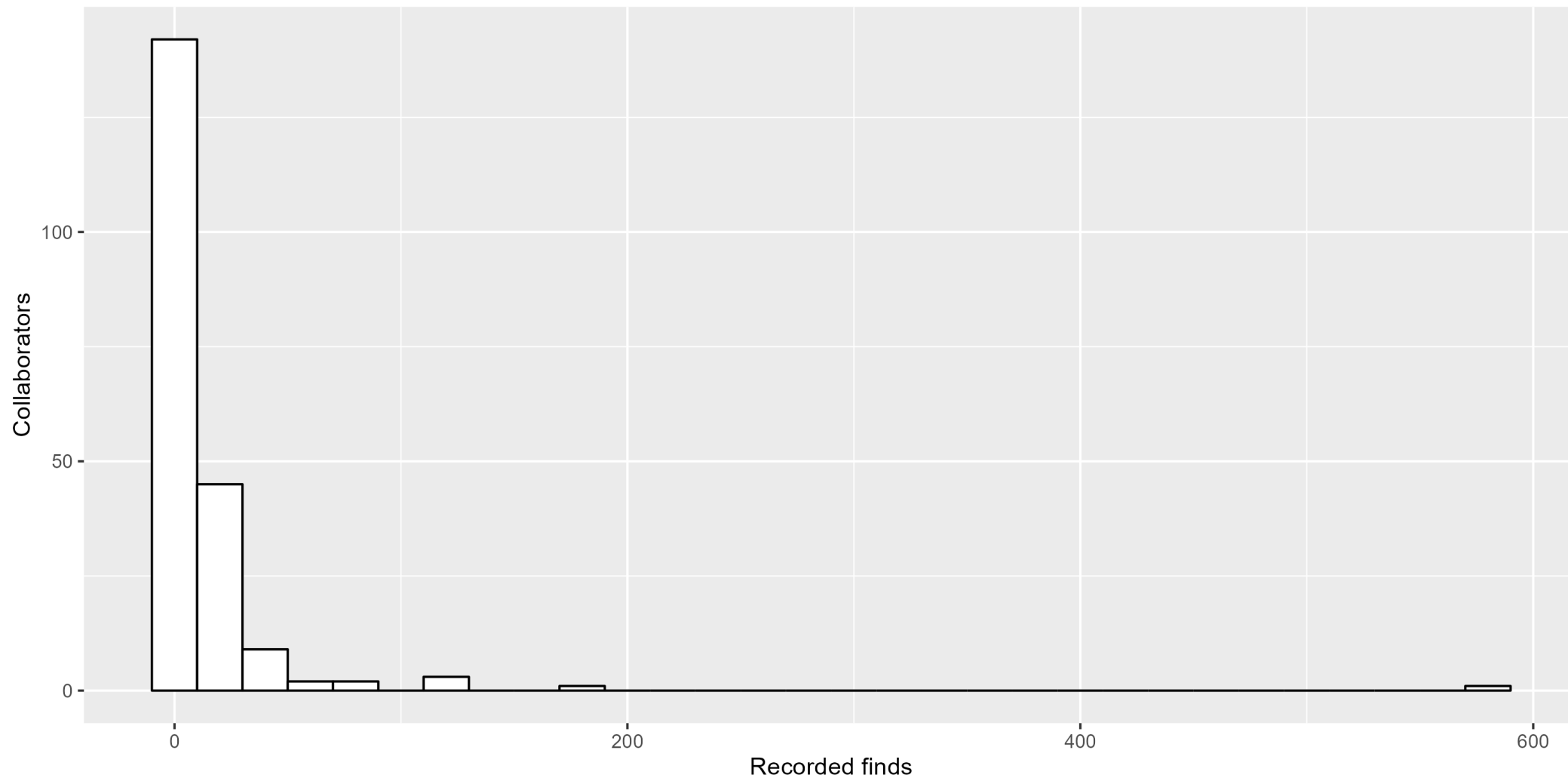
Černé čáry – potvrzené spolupráce; červené čáry – čekají na potvrzení spolupráce.

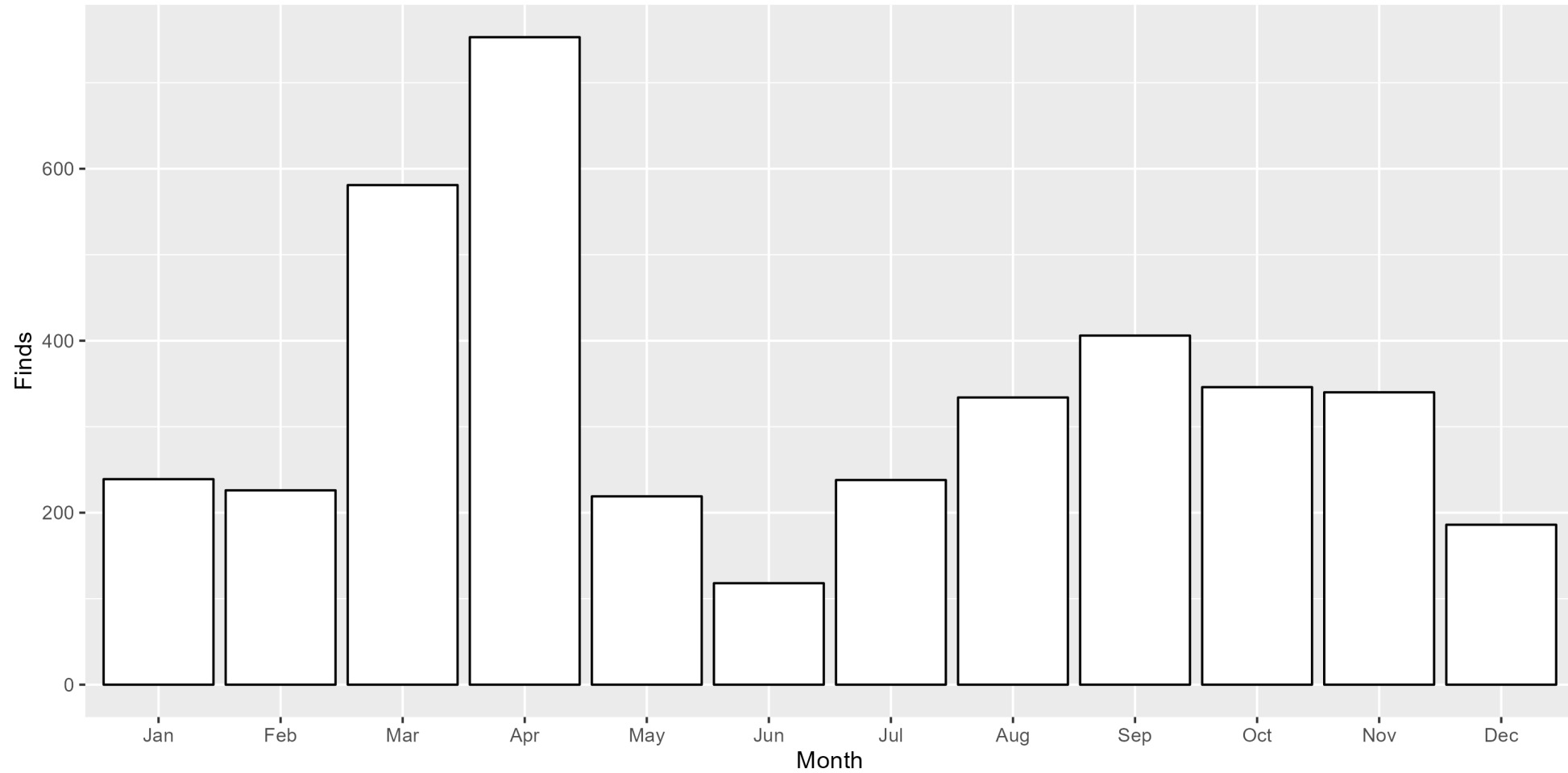
Počet nálezů v letech

Počet nálezů na spolupracovníky

Sezonalita v detektorářství

Nálezy

- **4009** evidovaných nálezů (1 843 na podzim 2022)

archivovaný	1820	45.4%
odeslaný k archivaci	27	0.673%
odeslaný ke schválení	1644	41.0 %
zapsaný	518	12.9%

- Publikace záznamů v Digitálním archivu AMČR

<https://digiarchiv.aiscr.cz/>

- Strojově poskytováno přes OAI-PMH API
- Publikováno pod licencí CC-BY-NC 4.0
- V případě potřeby je lokalizace nálezu skryta

M-202300087-N00136 | Klimesova, Irena | 2022-10-26 Poslední změna: 2023-04-14

Předáno organizací: Muzeum regionu Boskovicka, p.o. ▼ | Evidenční č.: 13-01/23 | Přístupnost: archivář ▼
Období: OBD. POPELNICOVÝCH POLÍ ▼ | Nález: srp ▼ (nástroj hrubý ▼ - bronz ▼)
Okres: (BLANSKO ▼)

Počet souborů: 2 [🔗](#) [📖](#) [🖨️](#) [💬](#) [Skrýt detail ^](#)

Popis nálezu:

Počet: 1
Nálezové okolnosti: lesní hrabanka ▼
Hloubka (cm): 25 cm
Poznámka: Celý bronzový srp s řapem s nepatrně poškozeným ostrím. Rukojeť je s bočním výčnělkem, dělená třemi žebry a stupňovitě ukončená. Rozměry 15 x 10,2 cm, šířka ostří 3 cm.

Související záznamy:

M-202300087 [🔗](#) | (BLANSKO) | Jarůšková, Zuzana

Typ: průzkum | Datum: 06.01.2023 - | Přístupnost: archivář
Organizace: Muzeum regionu Boskovicka, p.o.
Podnět: detektorový průzkum

M-202300130-N00190 | Kotásek, Lukas | 2016-02-13 Poslední změna: 2023-04-14

Předáno organizací: Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i. - detašované pracoviště Dolní Dunajovice ▼ | Evidenční č.: 613584-14/16 | Přístupnost: archivář ▼
Období: DATA NEURČENA ▼ | Nález: slítek ▼ (nehotový výrobek/polotovár ▼ - bronz ▼)
okres: (BŘECLAV ▼)

Počet souborů: 2 [🔗](#) [📖](#) [🖨️](#) [💬](#) [Zobrazit detail v](#)

C-202211308-N00127 | Počta, Petr | 2022-11-15 Poslední změna: 2023-03-29

Předáno organizací: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i. ▼ | Evidenční č.: 38/23 | Přístupnost: archeolog (OAO) ▼
Období: DATA NEURČENA ▼ | Nález: brousek ▼ (nástroj jemný ▼ - kámen broušený ▼)
Okres: (KUTNÁ HORA ▼)

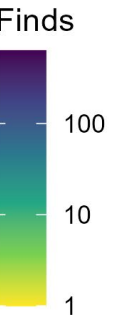
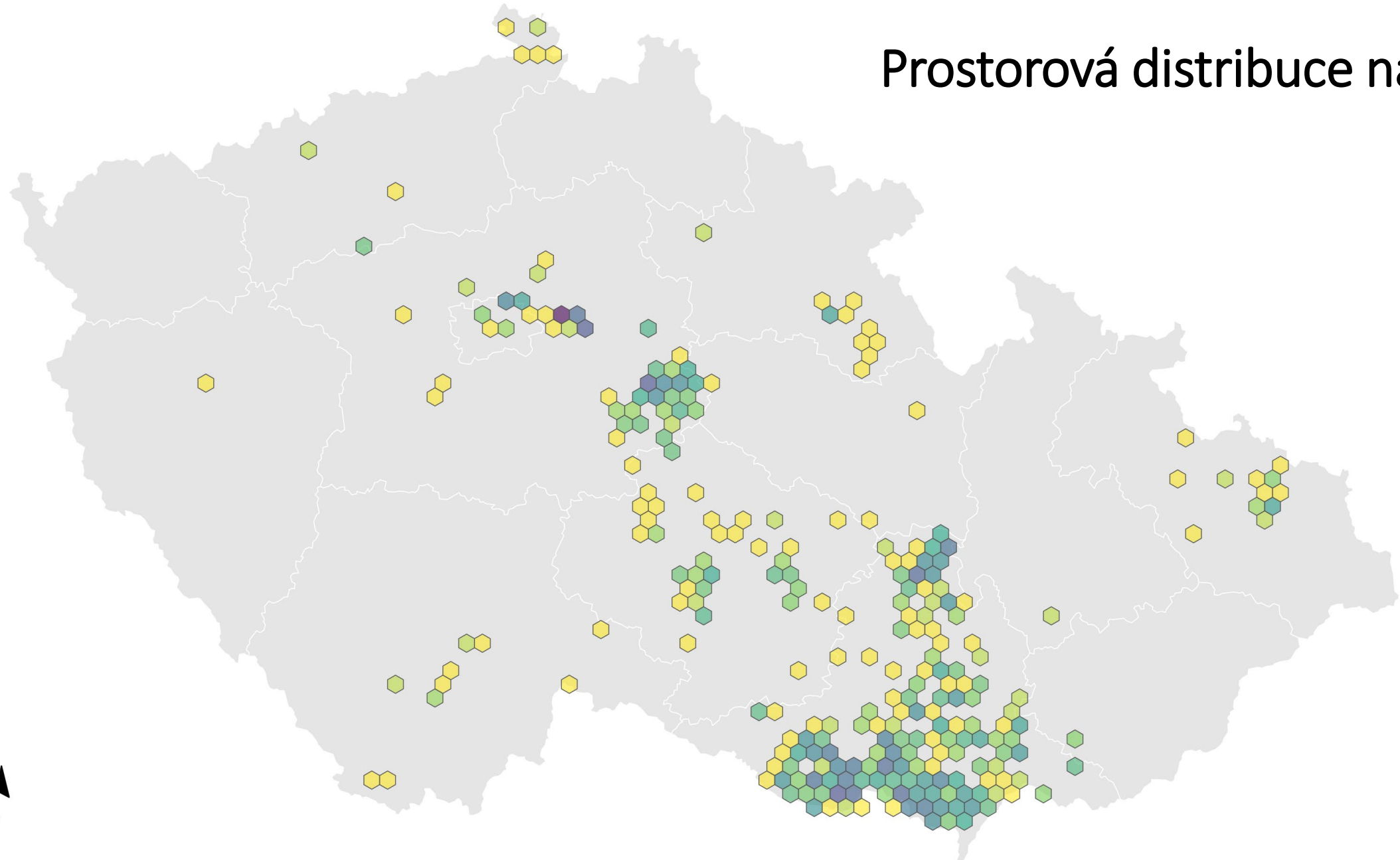
Počet souborů: 1 [🔗](#) [📖](#) [🖨️](#) [💬](#) [Zobrazit detail v](#)

C-202108672-N00018 | anonym | 2022-07-24 Poslední změna: 2023-03-29

Předáno organizací: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i. ▼ | Evidenční č.: PAS | Přístupnost: archeolog (OAO) ▼

Prostorová distribuce nálezů

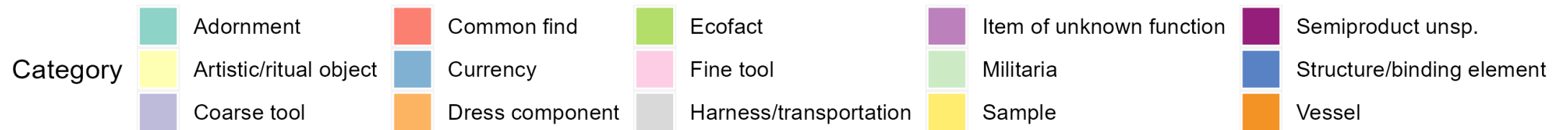
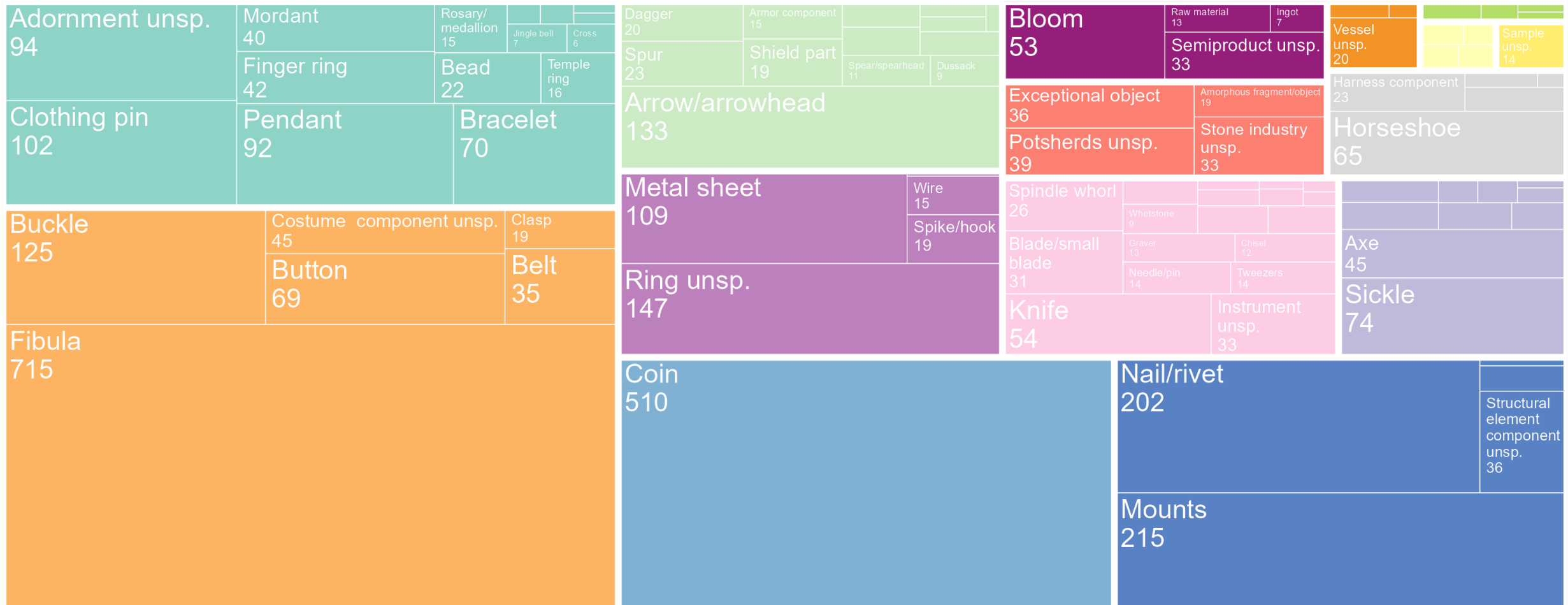

100 km

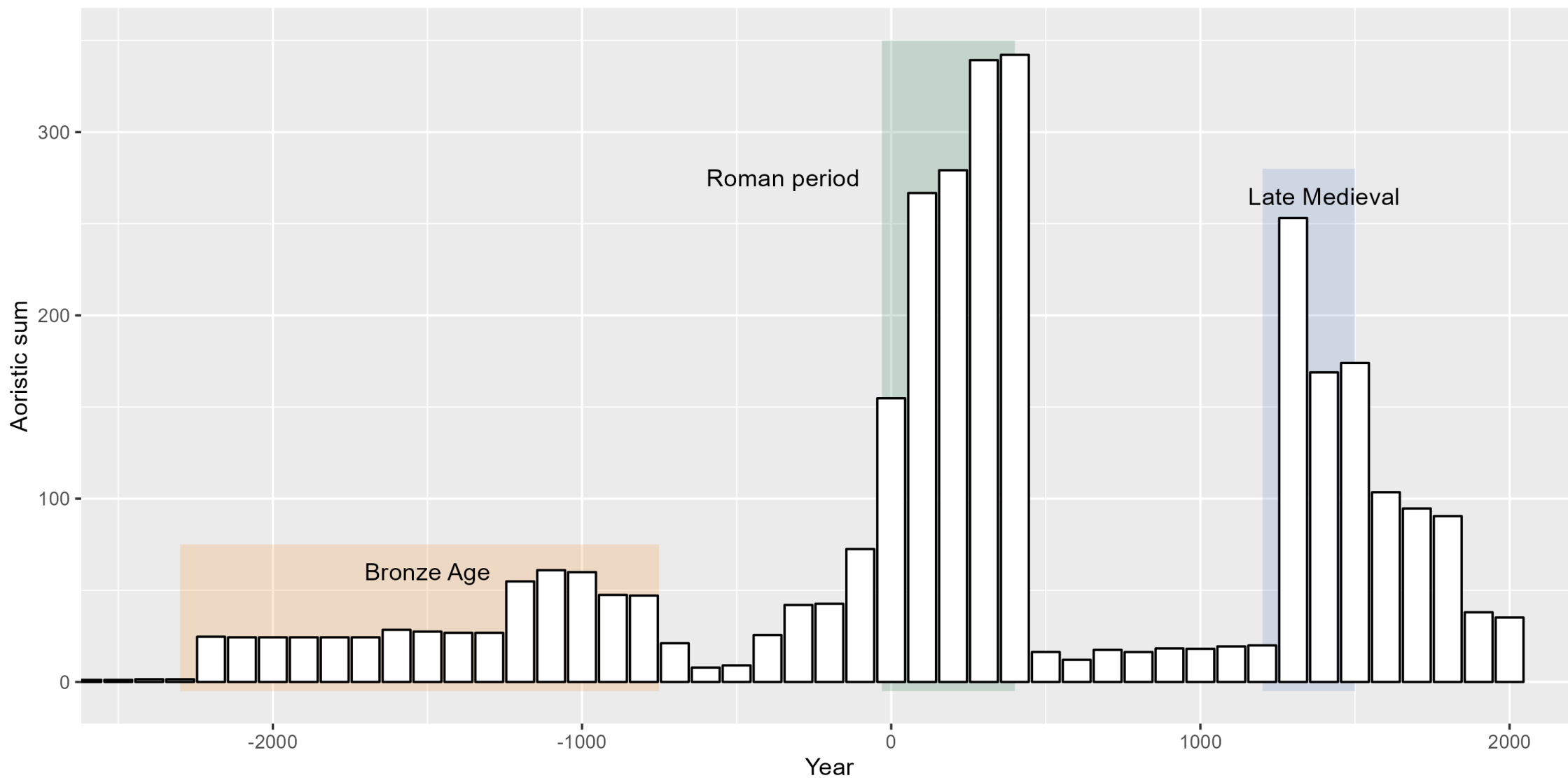
Materiál nálezů

Typy nálezů

Aoristický model množství nálezů v jednotlivých obdobích

AMCR Individual Find M-202101534-N00028 | BŘECLAV | Jakubčík, Jan | 2016-12-23

Description

Dating Specification: 2. polovina 2. až 3. století n. l.

> Show descriptions in other languages

Metadata

Original ID: M-202101534-N00028

Landing page: <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/M-202101534-N00028>

Language: Czech

Resource type: [Artefact](#)

Subject - AAT: [research centers \(institutions\) \(en\)](#)

Subject - Original:

Kování

Bronz

Ornice

Archeologický ústav brno - dolní dunajovice

Samostatný nález

Dating: [D. římská nesp.:](#) -30 to 400

Place: Name not provided

Type: [Dataset \(Provided record\)](#)

Publisher: [Archaeological Information System of the Czech Republic \(AIS CR\)](#) <http://www.aiscr.cz/> [Email](#)

Issued: 2021-04-13

Resource links

 [View resource at provider](#)

 [Json](#) [Xml](#) [Rdf](#) [Cite](#) [Report an issue](#)

Resource is part of

[Archaeological Map of the Czech Republic](#)

Thematically similar

Thematically similar resources based on terms in common of:

Subject & Time period

 [AMCR Individual Find C-202010524-N00006 | HLAVNÍ MĚSTO PRAHA | anonym | 2020-10-19](#)

 [AMCR Individual Find C-202010524-N00007 | HLAVNÍ MĚSTO PRAHA | anonym | 2020-09-01](#)

 [AMCR Individual Find C-202010524-N00016 | HLAVNÍ MĚSTO PRAHA | Zeman, Antonín | 2020-09-08](#)

 [AMCR Individual Find M-202101534-N00006 | BRNO-VENKOV | Merta, Tomáš | 2021-02-11](#)

 [AMCR Fieldwork Event C-9107318A | LÍBEZNICE \(PRAHA-VÝCHOD\) | Kuna, Martin | 2001-01-01 - 2001-12-31](#)

 [AMCR Fieldwork Event C-9107211A | ČELÁKOVICE \(PRAHA-VÝCHOD\) | Špaček, Jaroslav | 2001-01-01 - 2004-12-31](#)

 [AMCR Fieldwork Event C-9105053A | RADHOŠŤ \(ÚSTÍ NAD ORLICÍ\) | Vích, David | 2002-01-01 - 2002-12-31](#)

Tags

 [Research centers \(institutions\)](#)

 [D. římská nesp.](#)

Zodpovědná a garantovaná spolupráce

Výhody

- Velká komunita potenciálních spolupracovníků na straně detektorářské obce
- Pomoc při záchraně kult. dědictví
- Podpora kulturní identity díky aktivní účasti amatérů a sdílení výsledků s veřejností.

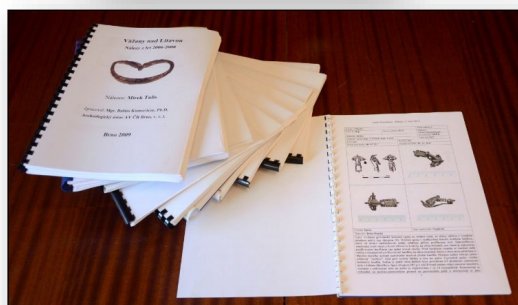
Limity

- 500 archaeologů/žek – 15-30,000 detectorists
- **Nedostatek personálních kapacit v arch. obci** (spolupráce vyžaduje komunikaci, administrativu, zaškolení, pravidelný kontaktu, vzdělávání, diseminaci)
- **Nedostatek konzervátorských kapacit**

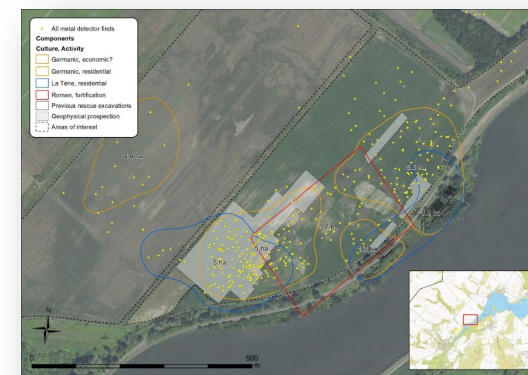
Výhody

- Výsledky jsou systematicky evidovány a archivovány
- Sdílení výsledků spolupráce s veřejností - podpora kulturní identity
- Výsledky spolupráce vidíme v datech, které můžeme analyzovat a předkládat autoritám
- Formální rámec spolupráce
- Využití výsledků občanské vědy ve výzkumu. Takto získané výsledky pomohly zásadně změnit představy archeol. obce o mnoha aspektech fungování minulých společností.
- Odlišení detektorářů ochotných skutečně spolupracovat na záchraně kult. dědictví

Omezení

- Ještě jsme dostatečně nepodchytili detekt. komunitu
- Nespolupracují všechny OAO
- Nedostatek kapacit na straně kurátorů dat
- Web platforma, ne aplikace
- Zvýšená administrativa na straně arch. obce

DĚKUJEME ZA POZORNOST

AMCR PAS – bridging the gap between metal detectorists and the archaeologists and bringing finds into the digital world.

ARJ3 Archeologický ústav
AV ČR, Brno

 Archeologický
informační systém
České republiky

 ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV
AV ČR PRAHA